

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Benedictione Candelarum, & Processione in Festo Purificationis B.
Virginis. XIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40214

5 Festa Sanctorum Natalitia dicuntur à Tertul. lib. 6. de Coron. milit. quia cælo hinc emigrantes nascuntur, Alcuin. de Diuin. Offic. Festa, quia ius in eis factur, hoc est dicitur, Raban. lib. 2. c. 46. Festiuitates, quasi facti diuinitates, quia annuatim illis diebus ius diuinitatis persoluitur, Honor. in Gemma lib. 3. cap. 7. Celebritates, quasi Cælibum, id est castrorum ritus; quia in illis ritus caelestium tamquam à castris agitur, idem ibidem. Solemnitates, quia fieri solent in anno, Beletb. cap. 3.

6 Porrò ex Apostolica traditione manant, ex Baron. anno 58. nu. 93. qui citat Clem. lib. 8. Constit. c. 39. & probat, primum Festam S. Stephano dicatum fuisse: neque Martyrum solum, sed etiam Pastorum & Doctorum Festa celebrata docet, ex Gregorio Nysseno Orat. in Laudem Basilij, & ex Nazianz. Orat. in Laudem Athan. Festa tamen Confessorum in Concilio Magantiaco statuta sunt, ait Bellarm. lib. 2. de Missa cap. 20. anno 813. ad excitandam, inquit August. lib. 20. contra Faustum cap. 21. imitationem Sanctorum, vel ut meritis eorum consociemur, & orationibus adiuuemur. alias adfert causas Io. Dam. lib. 4. cap. 7. quæ in eisdem ferè recidunt.

7 De Festis autem Sanctorum illud posset hoc loco quæri, quando in Missali habuere locum singula Festa, & apud quos, seu à quibus paulatim ad generalem consuetudinem transferre; sed hac de re fusiùs & commodiùs in

Commentarijs ad Rubricas Breuiarij Romani, vbi etiam de Auctoribus Officiorum cuiusque Missæ agemus.

8 Octauæ Sanctorum fiunt ad proganda eorundem Festa, vt celebriora sint, tum ad compensanda ea quæ in Festis negliguntur, vt ait Radulph. Propos. 19. & quorundam fiunt, vt Octauarum mysteria pateant, non autem omnium Festorum, ne vilescant, Durand. lib. 7. cap. 1.

9 Mysteria verò sunt, nimirum, quia per Octauas Sanctorum consummatio doctrine, ex S. Hilario in Psal. 118. solida eorum virtutis forma; ex Clem. Alex. Strom. 6. æterna animarum & corporum glorificatio, ex Amb. Enarrat. 2. ad Horontianum, & August. lib. 2. Serm. in monte cap. 3. significantur. quæ fusiùs explicauimus in Prefatione nostra ad Octauarium Romanum, editum & approbatum à sacra Rituum Congreg. die 19. Feb. 1622. à Moyse, Salomone, Apostolis, & eorum successoribus eas deduximus. Ritum etiam ibidem significauimus, qui partim à Moyse est, vt dies Octaua æquæ ac prima colenda sit, Len. 23. partim ex consuetudine antiqua Ecclesiæ, quæ intermedios dies celebrat, ac si essent temporis Paschalis, id est cum lætitia, ait Radulph. loco citato.

10 Duo supersunt. Alterum ad Benedictionem candelarum spectat, & Processionem in Festo Purificationis B. Virginis. Alterum, quædo plures Missæ in diebus Sanctorum Festis sunt cantanda.

De Benedictione candelarum, & Processione in Festo Purificationis B. Virginis. XIV.

1 Purificatio beate Virginis dicta est Festum Simeonis, & Annæ, Præsentationis, Occursus, à Græcis, Hy-

pante, seu Hypapante, hoc est, Obuiatio, Occursus; & cæpta est coli Constantinopoli sub Iustiniano Impera-

tor, ex Niceph. lib. 17. cap. 28. Romana Ecclesia recepit anno 542. ex Sigeberto. at sub Gelasio, ait Baron. qui abstulit Lupercalia circa annum 496. imò etiam ante: nam habetur in *Comite S. Hieron.* lege Baron. anno 554. certè ante sanctum Gregorium, in cuius quoque *Sacramentario* legitur. Sergius Papa addidit Litanias, seu Processionem cum cereis benedictis, ex *Ordine Roman.* sed ante Sergium S. Eligio tribuit hunc cereorum ritum Baron. in *Martyrolog.* qui obiit circa annum 665. ex Sigeberto; habuitque de his cereis benedictis Sermonem. Beda

in *lib. de Tempor.* affert causam: Vice, ait, lustrationis, quæ in secundo mense Plutoni fiebat, accenduntur cerei, quasi lucentes bonorum operum lampades, ut obuiam Christo cum Virginitibus eamus. aliam habet *Rupert. lib. 3. c. 25.* ut cum Simeone gestemus Christum velut in vlnis, quem cereus designat genitus ex ape opere virginali, vna cum melle diuinitatis.

2 Nunc Rubricas huius Festi proprias explanemus. Primò, vestiendum erit Altare pallio violaceo super album, ita, ut facillè quoque ante Missam dimoueri queat.

3 Si hoc Festum^a venerit in Dominicis Septuagesima, Sexagesima, vel Quinquagesima, fit tantum benedictio & distributio candelarum, & Processio, & Missa dicitur de Dominica: ^b Missa verò Festi transfertur in sequentem diem. ^c Finita Tertia, Sacerdos indutus Pluuiiali violaceo, vel sine Casula, cum ministris similiter indutis, procedit ad benedicendum candelas in medio ante Altare, vel ^d ad cornu Epistolæ positus, ^e & ipse ibidem stans versus ad Altare, ^f dicit in tono Orationis Missæ Ferialis, Dominus vobiscum.

a Venerit in Dominicis.] Fit asperio aqua ratione Dominicæ ante benedictionem candelarum, nempe, antequam ascendatur ad Altare.

b Missa verò Festi.] Fit benedictio cum Processione, dilato Officio de Festo in sequentem diem, ex Decreto Clementis VI. nisi Ecclesia dicata sit in honorem beatæ Virginis, de qua eo casu erit Missa, *Carim. Episcop. lib. 2. cap. 16.* cantata altera de Dominica, quæ respondet Officio. Sed ego censeo, sensum Cærimonialis esse de Ecclesia sub titulo Purificationis beatæ Virginis: qua ratione, sicuti dicitur Officium de ea ibidem, ita dici debet & Missa. Quòd si virgeas, de quacumque Ecclesia B. Virginis intelligi tex-

tum illum, duæ Missæ erunt cantandæ iuxta Rubr. de Translatione Festorum supra par. 1. tit. 6. pag. 14.

c Finita Tertia.] Orationem allatam in prima parte Rubric. tit. 15. num. 2. pag. 49.

d Ad cornu Epistolæ.] Est aptior locus ad ritum, in *Carim. Episc. lib. 2. c. 17.* ibidem etiam pareretur vas Aquæ benedictæ, & Thuribulum cum nauicula; in ipso verò cornu Altaris collocetur Missale apertum.

e Et ipse.] Osculato prius Altari in medio, ex *Ordin. Rom.* Ministri verò stabunt hinc inde. Si quid omittimus hoc loco, repete ea quæ diximus in Dominica Palmarum communia huic benedictioni & Processioni.

f Di-

f *Dicit.*] Manibus iunctis. Benedi- conus eleuet fimbriam Pluuiialis ante-
cturo Celebranti candelas manu Dia- riorem, vt aliàs diximus.

4. *Finitis Orationibus, Celebrans ponit incensum in thuribulum, deinde ter aspergit candelas Aqua benedicta, dicendo Antiphonam, Asperges me, sine cantu, & sine Psalmo, & ter adolet incenso; tum dignior ex Clero accedit ad Altare, & ab eo Celebrans^b accipit candelam non genuflectens, nec osculans manum illius. Postea Celebrans stans in medio ante Altare, versus ad populum distribuit candelas, primùm digniori, à quo ipse acceperat, deinde Diacono & Subdiacono paratis, & alijs Clericis singulatim per ordinem, ultimò laicis; omnibus genuflectentibus, candelam & manum Celebrantis osculantibus, exceptis Prælati, si adsint. Et cum inceperit distribuere candelas, à Choro cantatur Antiphona.*

De incenso imponendo, asperzione aquæ, incensatione, & distributione, *Ord. Roman.* quo autem ritu, vide supra in benedictione Cinerum & Palmarum. est enim eadem ratio.*

g *Accipit candelam.*] *Ordo Rom.* accendi iubet, & distribui. Toleratur tamen alicubi, vt accedatur tantum initio Processionis, ob longiorè distributionem, vel tenuitatem candelarum; & ne ob concursum accidat macula ex

fluente cera supra vestes Celebrantis.

Quo habitu dignior ex Clero accedat, diximus in benedictione Cinerum, & Palmarum; eodemque modo quo palma traditur, tradatur & candelam, Ministris, vt ibidem ministrantibus, tum Prælati, & Canonicis, qui manum Canonici Celebrantis non osculantur. Antiphona & Canticum repeti possunt vsque ad finem distributionis.

5. *His expletis, cantatur Antiphona, Exurge Domine, & repetitur, Exurge Domine. Deinde Sacerdos dicit, Oremus, & Diaconus, Flectamus genua. R. Leuate, si tamen^b post Septuagesimam venerit, & non in die Dominica.*

h *Post Septuagesimam.*] *Haber Ordo Roman.*

i *Non in die Dominica.*] Quæ resurrectionem Christi designat, & tempus

Paschale, in quo non genuflectimus. Celebrans autem numquam genuflectit, vt in 1. part. Rubr. tit. 17. numero 3. pag. 54.

6. *Deinde fit Processio. Et primò Celebrans imponit incensum in thuribulum: postea Diaconus vertens se ad populum, dicit, Procedamus in pace; & Chorus respondet, In nomine Christi, Amen. Præcedit Thuriferarius cū thuribulo fumigante, deinde Subdiaconus paratus, deferens Crucem, medius inter duos Acolythos cum candelabris accensis: sequitur Clerus*

Clerus per ordinem, ultimò Celebrans cum Diacono à sinistris, omnes cum candelis accensis in manibus: & cātantur¹ Antiphona sequentes.

Eadem omnino sunt obseruanda in Ordine Romano, sicut & quinque quæ notauimus in Processione Palmarum. neque duo Subdiaconi adesse debent, quod aliqui scripsere.

1 *Antiphona sequentes.*] Habentur Gregoriano.

7 *Finita Processione, Celebrans & ministri, depositis violaceis, accipiunt paramenta alba pro Missa: & candelæ tenentur in manibus accense dum legitur Euangelium, & iterum ad eleuationem Sacramenti vsque ad Communionem.*

Causæ deduci possunt eadem quæ supra par. 2. tit. 13. nu. 3. pag. 182. sed à ministris candelæ non tenentur in Missa; à Celebrante ad Euangelium tantum, ab alijs ad eleuationem quoque: stādum tamen erit, etiam cum candelis, post eleuationē, non genuflectendum.

8 Si ob pluiam non itur extra Ecclesiam, fiat idem, quod in simili casu diximus in Processione Palmarum.

9 Amouetur pallium violaceum, si Missa dicenda sit de Festo beatę Virginis, in qua Præfatio erit de Natiuitate Domini, ex Decreto Gelasij, teste *Pamelio tom. 2. Liturg.* à qua Natiuitate dies hæc 40. est, & terminus quidam legalis. vnde & Collecta est de Christo præsentato principaliter, de Purificatione accessoriè: *purificatis* (ait Ecclesia) *mentibus præsentari.*

10 An verò in Missa de Dom. Septuages. sint tenendæ candelæ accensæ ad Euāgelium, &c. ex verbis Rubricæ,

fit tantum benedictio & distributio candelarum, & Processio, & Missa dicitur de Dominica. & infra: *Accipiunt paramenta alba pro Missa: & candelæ tenentur in manibus accense dum legitur Euangelium, &c.* videtur inferri, candelas accensas teneri in honorem beatę Virginis, & consequenter in eiusdem tantum Missa. *Marcellus in Cerimon. Papa lib. 2. c. 28.* meminit earumdem trium, vt fiant. Missa autem, inquit, sit de Dominica: in qua, vt in *Diarijs Cerimon. Cappella* legitur, non ardebant candelæ benedictæ: neque Romę in Ecclesijs Patriarchalibus sancti Petri, sancti Ioannis, sanctę Marię Maioris accenduntur in prædicta Missa. Nota, quòd in Cappella Papæ nunc semper accenduntur; quia hodie semper ibi Missa fit de beata Virgine, cuius nomine dicata est Cappella, ex Decreto Clementis VIII. licet occurrat in Septuagesima.

De Festis, in quibus cantandæ sunt duæ Missæ in Ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis. XV.

1 **D**E obligatione cantandi duas Missas in Festis, quæ occurrunt in Ferijs maioribus, extat aperta

Rubrica in *prima par. tit. 3. nu. 1. pag. 4.* & fusiùs hac de re nos egimus in *3. par. tit. 11. à num. 7. ad 12.*

2 Hoc